

En modell för uppstart av en entreprenör och företagarelinje, praktiskt sådan, på Lerums Gymnasium.

Lerum den 2:a oktober 2019

Draft 2

Innehåll

Inledning	3
Syftet	3
Uppdraget vi har framför oss	4
Linjevalet i gymnasiet en ödesfråga	5
Teknik och digitalisering – Kompetensbehov	7
Fler företagsetableringar och hälsosammare och växande företag i Lerums Kommun är målet	7
Lerums Kommun är en småföretagarkommun med utvecklingspotential	9
Slutord	11

Inledning

Den 28 augusti 2018 överlämnade företagarna och FFLK en gemensamt utarbetad rapport som baserar sig på ett gediget genomfört arbete under 1,5 år tillsammans med ett antal politiker där vi pekar ut en framtid som för Lerums Kommun skulle kunna vara både ljus, spännande men också utmanande och innebära ett antal förbättringsåtgärder där våra gemensamma ansträngningar från såväl företag som Lerums Kommun skall inriktas mot en hållbar samhällsnytta i syfte att skapa en välmående kommun med nöjda företag och invånare.

Lerums Kommun innehåller som kommer att framgå i denna rapport ett antal mindre och medelstora företag, har rejäla tillväxtmöjligheter vilket kan gynna våra företag men också kommunens invånare med närhet till arbetstillfällen. Närheten till såväl Landvetter flygplats som Göteborgs hamn skapar spännande utvecklingsmöjligheter, men det ställer också krav på att vi förser våra företag med välutbildad entusiastisk och för företagen speciell lämplig anpassad utbildning av unga människor.

Förslaget som då arbetades fram var att för att tillgodose dessa önskemål starta en företag- och entreprenörslinje på Lerums Gymnasium. En praktisk orienterad linje med samarbete mellan skolan, kommunens representanter och näringslivet.

Syftet

Det är väl känt att var man hamnar i livet ej enbart beror på slumpen utan snarare går tillbaka till skoltiden. Vilken typ av intresse eleverna får redan från början, hur kamrater och övrig omgivning påverkar deras val av utbildning och yrkeskarriär. Dock finns det en mängd olika individer i vårt samhälle, allt ifrån bråkiga, stökiga eller skoltrötta elever som ofta har en hög social kompetens till de mera stillsamma och mer teoretiskt inriktade begåvningar.

Enbart skoltröttheten kan bero på olika grundfaktorer såsom att eleven exempelvis är understimulerad. Att ha någon bokstavskombination (som det nu modernt kallas) kan vara en stor tillgång inom vissa yrken och mindre lämpligt inom andra.

”Vetskapen om att jag kan välja denna praktiska utbildning på gymnasienivå”, kan stärka elever på mellan- och högstadiet och ge dem framtidstro.

Valet av skollinje blir då direkt avgörande för ett antal ungdomsår som sedan kraftfullt kommer att forma den individ som kommer ut på arbetsmarknaden.

Omvänt behöver näringslivet i Lerum tillförsel av unga människor med vitt skilda anlag, alltifrån hög social kompetens till teoretisk begåvning.

Den skoltröttes behov kunde förr i tiden tillgodoses via ett väl inarbetat lärlingssystem som tyvärr togs bort i den svenska skolformen där det även förekom lärlingsverksamhet i nära samarbete med industrin. Det är denna typ av aktivitet vi nu syftar på att återintroducera i modern och företagsanpassad form, speciellt lämplig för den företagsstruktur som förekommer i Lerums Kommun, men också dess omnejd.

Uppdraget vi har framför oss

Skola, utbildning och kommunen med sina förutsättningar måste hitta samverkansformer med kommunens näringsliv som är till nytta för alla parter. I en alltmer konkurrensutsatt värld med stora förändringar måste vi redan tidigt satsa på just företagande och entreprenörskap för våra ungdomar. Främst för att de ska vara attraktiva på arbetsmarknaden, men också för att de ska komma ut i arbetslivet, få en smygande introduktion och via praktiskt arbete få möjlighet att syna företagsvärlden och då på ett klokare och mer erfaret sätt välja livslinje. Detta är mycket viktigt för att hjälpa skoltrötta elever, ofta med hög social kompetens och ge dem motivationen via praktisk och relevant utbildning.

Företag vill ofta ha yrkesutbildad arbetskraft och akademiker till de högre tjänsterna, inom t.ex. marknad, ekonomi och personalfrågor.

Inom i stort sett alla branscher finns idag också en stor efterfrågan på praktisk kunskap. Gymnasial lärlingsutbildning är idag en valmöjlighet inom alla yrkesprogram på gymnasiet, men det saknas specialutbildning för entreprenörskap och företagarlivet.

Lerums Gymnasium satsar idag mest på de teoretiska programmen, men försöker nog tillgodose en del behov inom t.ex. bygg och el. Däremot så har de lagt ner t.ex. vård och omsorgsprogrammet som i första hand berör kommunens egna arbetsplatser, men också privata utövare. Någon utbildning

för att starta ett eget företag eller hur det är att komma in i miljön i ett mindre företag, med några få anställda finns inte med undantag av UF programmet i gymnasieskolans lokaler årskurs 2. En sådan linje skulle vara bra för såväl det mottagande företaget, som ju de facto är potentiella kunder till gymnasieskolan, men också för eleven som sådan. Man har ju haft varandra till påseende. Dessutom genom att vandra runt enligt en ny förslagsmodell i kommunens företag så skapar man en bra bild för eleven vad som erbjuds inom närområdet.

Med god kunskap om det lokala näringslivet kan gymnasieutbildningarna utformas så att de ger ”rör” in i universitet och högskoleutbildningen men också direkt in i lämpliga företag när skoltröttheten tagit slut.

Det kan också ge inspiration till att starta sitt eget företag. Detta är en kompetens som efterfrågas av vårt lokala näringsliv. Summerar man vad som sagts i ovan så kommer man fram till följande ställningstagande:

Något saknas idag, nämligen en praktisk utbildning inriktad mot företagande och entreprenörskap.

Denna typ av utbildnings skulle med stor sannolikhet passa den företagsstruktur som finns i Lerum. Lerums Gymnasium har alla förutsättningar att skapa en sådan utbildning. För att lyckas måste det dock ske i gott samarbete mellan näringsliv och kommun, men också med vissa ideella organisationer där en stor kompetensbank finns tillgänglig såsom exempelvis mentorer. En sådan organisation är exempelvis Rotary i Lerum.

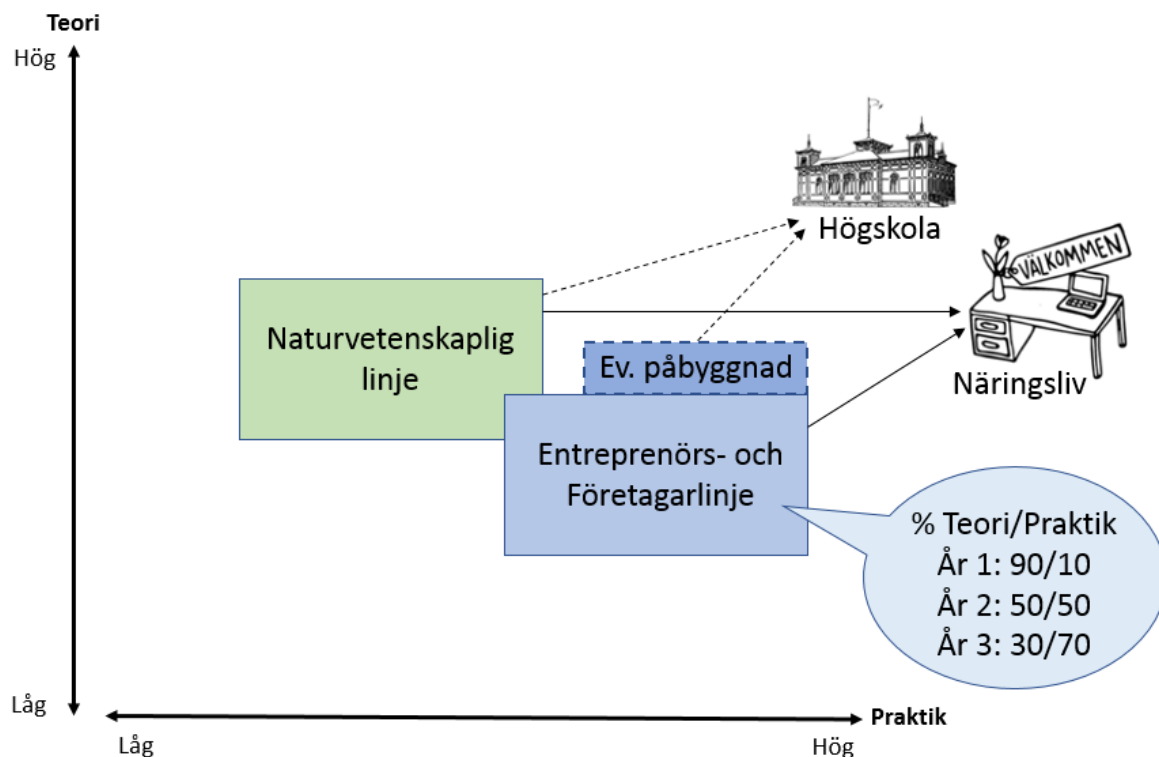
Rotary är ett världsomspännande, mycket aktivt yrkesnätverk där det finns erfarna, kompetenta människor som kan bidra med exempelvis mentorskap, hålla föredrag, arrangera seminarier etc.

Linjevalet i gymnasiet en ödesfråga

Som framgår av nedanstående figur kan man dela in de olika linjerna man väljer på gymnasienivå i några olika fack, enligt nedan, där exempelvis naturvetenskaplig linje levererar kunskap med högt teoretiskt innehåll och relativt minimal praktisk erfarenhet, medan exempelvis en praktisk orienterad snickar-linje har avsevärt lägre teori och mer praktisk orienterad utbildning.

Många elever väljer numera ej naturvetenskaplig linje dels pga. skoltrötthet men ofta också pga. att man betraktar den för svår. Man väljer då en praktisk orienterad linje eftersom något mellanting saknas, nämligen en entreprenörslinje med hög grad av praktisk utbildning. En sådan linje skulle passa in i ekonomi-linjen på Lerums Gymnasium.

Här skulle ett antal skoltrötta elever få en blandning av praktisk erfarenhet och speciellt anpassad teoretisk kunskap. Man skulle veta redan när man kommer ut på arbetsplatsen vad är en kreditnota, en följesedel, hur en säljavdelning kan delas in i såväl service, försäljning och marknadsföring och samtidigt också få praktisk erfarenhet av vad som exempelvis förekommer på en forskningsavdelning. Att samtidigt fått ha spenderat tid ute i produktionen av alltifrån specialkemikalier till färdig mat eller handikappanpassade bilar skulle ge en stor erfarenhetsbank redan i unga år hos eleverna. Att para detta med teoretisk utbildning anpassad till denna typ av företag är något som skulle gynna såväl elev som det företag han en gång i tiden kommer att göra entré inom.

Teknik och digitalisering – Kompetensbehov

En viktig aspekt för att vi skall erhålla konkurrenskraftiga lokala företag är också att möta digitaliseringens utmaningar och möjligheter, men också att förse våra företag med kompetens inom detta område. Här har våra ungdomar idag ett försprång mot den genomsnittliga företagaren. Att anpassa den praktiskt orienterade entreprenörs och företagartutbildningen just till att öka digitaliseringen och förståelsen av detta som framgångsrika konkurrensmedel är något som man nog bör fästa extra stor uppmärksamhet på vid utvecklande av denna linje. Just sambandet mellan digitalisering och kompetensförsörjning är en nyckelfråga. Dels handlar det om att få ut nytutexaminerade ungdomar på arbetsmarknaden med en relevant utbildning men också att förbereda de nya handledarna i företagen på att denna nya kunskap är värdefull. Här handlar det både om kompetensutveckling inom företaget och lärande för de anställda som redan finns i bolagen. Framtidens ungdomar kommer att få detta i ”modersmjölken” och här befinner vi oss i ett kraftfullt paradigmskifte som kommer att vara ännu i många år.

Fler företagsetableringar och hälsosammare och växande företag i Lerums Kommun är målet.

Det är nu dags att gå från ord till handling. Lerums Kommun har antagit en ny vision som hänger på våra kommunalråds väggar och kan ses nedan. Våra politiker har visat sig positivt inställda till en tänkt satsning enligt ovan och denna satsning ligger helt i linje med den UF-verksamhet som redan idag framgångsrikt bedrivs på Lerums Gymnasium, men ett pilotprojekt bör startas så snart som möjligt.

Vision

Vi skall via goda medarbetares servicevilja, flexibilitet och kompetens utveckla Lerums kommun till ett av landets 20 bästa kommuner att driva företag i.

- Vi vill fylla behovet av kompetenta företag i alla storlekar och nischer, vilket skapar nya arbetstillfällen i nutid och för nästa generation.
- Vi skall proaktivt arbeta för att underlätta start och tillväxt av företagande, samt tillvarata alla ägarformers intressen.
- Lerums strategiskt goda läge skall vara till vår hjälp att på ett långsiktigt sätt försörja såväl kommunen som våra företag med välutbildade medarbetare.
- Vår verksamhet skall inriktas mot en hållbar samhällsnytta i syfte att skapa en välmående kommun med nöjda företag och invånare.

Kommunens övergripande operationella mål är att skapa en harmonisk samverkan mellan alla intressenter.

Näringslivsenheten inom Lerums Kommun är också positivt inställd till denna typ av verksamhet. Nu gäller det att koppla samman alla goda krafter till att aktivera en plan där Lerums Gymnasium kan skapa en utbildning som är tämligen unik i Sverige och möjligen bilda skola för andra liknande projekt.

Lerums Kommun har med närhet till storstaden Göteborg, dess hamn, färjeförbindelser och inte minst universitet och högskolor ett utmärkt läge för positiv utveckling av såväl näringsliv som kommunens invånare.

Skola utbildning och kommunen skall hitta samverkansmöjligheter med kommunens näringsliv genom att tillföra en praktisk inriktad linje på Lerums Gymnasium som fokuserar på företagande och entreprenörskap. Lerum är en företagskommun och denna typ av utbildning bör passa vårt något differentierade näringsliv. Genom denna utbildning skapa en kanal för våra ungdomar ut i näringslivet och vara till nytta för alla parter.

Företagsklimatet definieras som summan av intentioner, attityder, kunskap, regler och service som möter företagen i vardagen. Detta gäller också i högsta grad våra ungdomars framtida syn på denna verksamhet och det är med gemensamma ansträngningar vi bygger den framtida image som Lerums Kommun förtjänar.

Rätt kunskap och ett positivt bemötande bidrar till en god utveckling av våra ungdomar vilket är en förutsättning för att skapa goda medarbetare och utveckling av våra framtida företag.

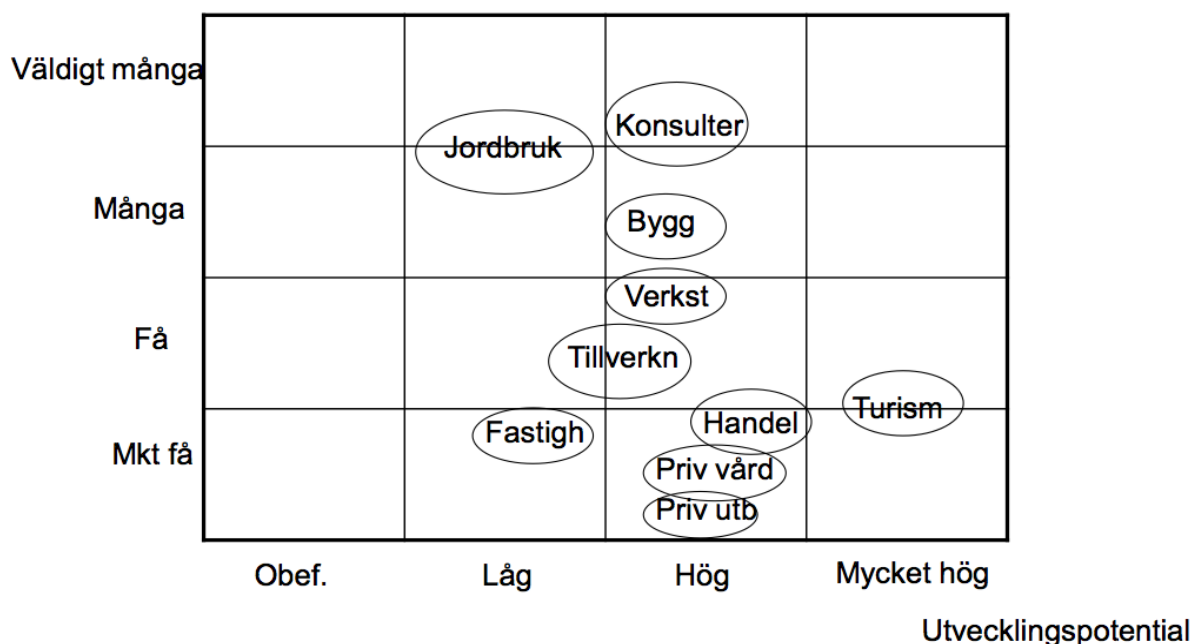
Lerums Kommun är en småföretagarkommun med utvecklingspotential

Lerums Kommun är idag en kommun med cirka 4000 företag, dvs ett företag per var tionde medborgare. Man kan tolka detta som att vi har ett mycket rikligt och intensivt näringsliv med många arbetsplatser. Men av de 4000 företagen är 2600 enmansföretag och har alltså inga anställda.

Det finns en enorm utvecklingspotential för våra ungdomar att utvecklas i dessa företag men också i de något större och medelstora företagen i vår kommun. Detsamma gäller naturligtvis de 1400 företag som skapar fler arbetsplatser och är mera aktiva. Det är just dessa företag som behöver kompetent personal, speciellt inriktad för deras behov i framtiden.

För att tillgodose behovet av kompetensförsörjning bör såväl kommun, skola näringsliv och vårt lokala gymnasium samarbeta så att ungdomarna får kunskap om vilka möjligheter som finns i vårt närområde och som på sikt kan ge anställning i det lokala näringslivet eller inspirera en vilja till att starta eget företag. Som framgår av nedanstående figur, nedanstående diagram visar grovt status för de olika näringsgrenarna och dess uppskattade utvecklingspotential. Turism och besöksnäring utvisar mycket hög utvecklingspotential vilket också gäller privata initiativ inom vård och utbildning. Anmärkningsvärt är att många näringsgrenar uppvisar en hög utvecklingspotential och att vi i kommunen har relativt många av denna typ av företag. Detta måste betraktas som både spännande och lovande. Analysen har också visat att man behöver en offensiv och modern näringslivsstrategi, utvecklad och framtagen mellan kommunen och det lokala näringslivet. En sådan strategi håller nu på att aktivt implementeras av båda parter och har startat på ett mycket lovande sätt.

Antal företag rel. Kommuner i GR

Ett långsiktigt led i denna satsning måste också vara kompetensförsörjning, rekrytering och skolans inriktning.

Slutord

Vi företagare som deltagit i och initierat detta arbete vill uttrycka vår uppskattning. Vi vill ge olika politiska samtalspartner men också kommunens representanter inom näringslivsenheten samt också våra egna företag och inte minst de ideella organisationerna såsom Rotary m.fl. för det positiva mottagande vår ide rönt.

Vi hoppas nu att med hjälp av passionerade medarbetare förfina denna rapport/handlingsplan mot en företagare och entreprenörslinje på Lerums Gymnasium och ser fram emot fortsatt gott samarbete.

Peter Wållberg & Sven Karlsson